

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Dnr:2017-11862

Kommunal ledningsplats

**Förslag till tekniska åtgärder för
kommunal ledningsplats i
Arboga kommun
2017-12-05**

ARBOGA KOMMUN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	SAMHÄLLETS KRISBEREDSKAP	3
1.1	Kommunens ledningsplats - Inventering	3
2	GENOMFÖRANDE	4
3	LOKALER OCH KOMMUNIKATION	5
3.1	Ledningslokaler.....	5
3.2	Radio - TV.....	9
3.3	Rakel.....	9
4	STRÖMFÖRSÖRJNING.....	9
4.1	Reservkraft kommunhuset	9
5	IT OCH TELEFONI	9
5.1	Primärhall för IT.....	9
6	LARM OCH ÖVERVAKNING	9
6.1	Allmänt och centralanläggning	9
7	KOSTNADER.....	10
8	KOMMENTAR	11
9	HUR GÅ VIDARE?	12

1 SAMHÄLLETS KRISBEREDSKAP

Samhällets krisberedskap bygger på att samhällets normala verksamhet förebygger och hanterar olyckor och mindre omfattande störningar. Vid allvarliga händelser, kriser i samhället samt till och med vid civilt försvar, kan de vardagliga resurserna förstärkas. Krisberedskapen är alltså den förmåga som skapas i många aktörers dagliga verksamhet och inte en utpekad organisation eller en aktör. Det är i stället en integrerad del av olika aktörers ordinarie verksamhet.

Syftet med samhällets krisberedskap är att värna befolkningens liv och hälsa samt samhällets grundläggande värden och funktionalitet. Ett fungerande samhälle förutsätter en demokratisk rättsstat, hälso- och sjukvård, informations- och kommunikationssystem, vatten- och energiförsörjning samt flöden av varor och tjänster. Om dessa verksamheter störs är det viktigt att de återfår sin funktionalitet snarast. Eftersom det inte går att helt förebygga de sårbarheter som finns i olika samhällsfunktioner bör det finnas en god förmåga att hantera störningar.

Alla aktörer måste ha kompetens, metodik och en robust teknik som skapar goda förutsättningar för att åtgärder samordnas vid en kris. Samhällets samlade resurser ska användas så effektivt som möjligt för att hantera samhällsstörningar.

1.1 Kommunens ledningsplats - Inventering

I Lag 2006:544, om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, framgår att kommunerna skall vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap. I beredskapsförberedelserna ingår bl.a. att anordna en ledningsplats för kommunledningen.

Kommunens ledningsplats är det ställe, med erforderligt teknikstöd/funktioner, varifrån kommunledningen under såväl normala som extraordinära förhållanden leder och samordnar verksamheten. Härifrån utövar kommunen också det geografiska områdesansvaret under en kris.

MSB:s stöd till kommunernas utveckling av förmågan till ledning och att agera samordnat vid kriser inom kompetens och metodik och har sin grund i den justerade överenskommelsen om kommunal krisberedskap, och samordnas och koordineras med respektive länsstyrelse i deras planerade utvecklingsarbete.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, stödjer kommuner för åtgärder i den teknik som bidrar till att öka ledningsförmågan. MSB kan delfinansiera med maximalt 50 procent av kostnaden för föreslagna åtgärder. En väl fungerande ledningsplats med en robust teknik för ledning och samverkan är en viktig del i det förmågeuppbyggande arbetet.

Med ovanstående som underlag har MSB utfört en inventering och dokumentation av de tekniska stödsystemens nuvarande omfattning och funktion, samt vilka lokaler som finns att tillgå för ledning. Resultaten tillsammans med kraven på funktionalitet identifierar de åtgärder som är nödvändiga för att uppnå den avsedda ledningsförmågan. Arbetet har resulterat i detta åtgärdsförslag som består av en textdel med en kostnadskalkyl och som utgör underlag för bedömningen om statligt stöd.

2 GENOMFÖRANDE

Efter att detta åtgärdsförslag har fastställts och beslutats inom kommunens normala budgetprocess kan kommunen ansöka om bidrag vilket framgår i detta dokument.

Åtgärdsförslaget kan anses vara aktuellt i ca: 2 år utan att behöva revideras, vilket gör att ett kommunalt beslut inte behöver hastas fram. Ansökan om bidrag till kommunal ledningsplats skickas till MSB:s handläggare i ärendet via epost.

Kommunen svarar för genomförande av åtgärder **efter** det att det statliga bidraget är beslutat och reserverat.

Underlag i form av bygghandlingar tas fram i erforderlig omfattning så att funktionskraven redovisade i detta åtgärdsförslag uppnås.

Finns tveksamheter om att utförandet inte uppfyller funktionskraven kontaktas MSB:s projektledare.

Åtgärderna skall uppfylla gällande regler och föreskrifter samt kommunens egna krav på teknik och utförande.

Före genomförandet av föreslagna åtgärder hålls ett till två startmöten, beroende på projektets storlek, där MSB deltar.

Det första för att stämma av att åtgärdsförslaget fortfarande är aktuellt samt hur projektet ska bedrivas för att uppnå ställda mål liksom en tidsplan för utförandet. Ett eventuellt andra startmöte hålls med utsedd projektledare och upphandlade leverantörer och avser att stämma av tekniska lösningar på en mer detaljerad nivå.

Kommunen ska planera in provnings och besiktningaktiviteter i tidplan för projektet. Grunden för detta läggs med fördel vid inledande startmöte som beskrivs ovan.

Installerade utrustningar såsom reservkraftaggregat, UPS-aggregat, AV-utrustning etc. är kommunens egendom. Kommunen förbinder sig att vidmakthålla investeringen d.v.s. hålla utrustningen i gott skick och att ha utbildad personal som handhar och underhåller utrustningen.

3 LOKALER OCH KOMMUNIKATION

Avser lokaler och kommunikationssystem för ledning, information och teknik.

3.1 Ledningslokaler

3.1.1 Allmänt

Arboga är en kommun med c:a 13.300 invånare belägen i västra delen av Västmanlands län.

Arboga ingår i Västra Mälardalens Kommunalförbund tillsammans med Köping och Kungsör.

Kommunens ledning finns placerad i Rådhuset, centralt i Arboga. Rådhuset är en gammal, vacker byggnad som inte bör förändras utvändigt av kulturhistoriska skäl.

Rådhuset är förbundet med kommunens förvaltningsbyggnad och byggnaderna har tillsammans goda utrymmen för kommunal ledning och arbetsrum.

3.1.2 Rum för beredningsgrupp

För detta ändamål avses sammanträdesrum *Ahlöfs-rummet* på våning 2 att användas. Lokalen som kommunen valt som central i sin krisberedskapsorganisation uppfyller de grundläggande kraven, när det gäller läge och storlek(8-10 pl). Dock är lokalens ytor och väggar svåra att hantera då fastigheten är en kulturhistorisk byggnad.

Antalet el- och datauttag är tillräckligt för att användas vid stabsarbete.

För att få effektiva verktyg för ledning, samverkan, kommunikation, övervakning och dokumentation har kommunen önskemål om komplettering av tekniska hjälpmedel i ledningsrummet.

Det är av vikt att nedan föreslagen utrustning används i vardagen så en inarbetat vana att nyttja den redan finns vid uppkomna krissituationer.

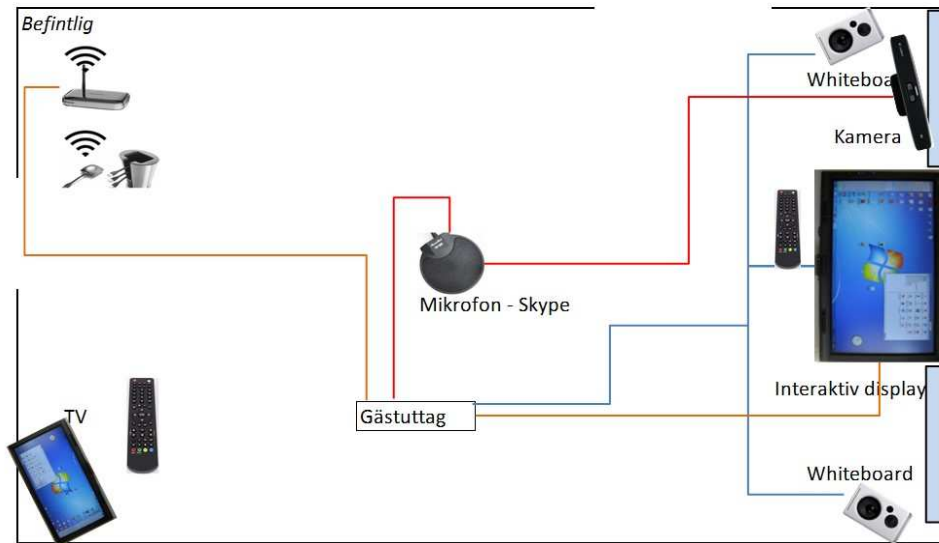
I Ahlöfsrummet föreslås installation av följande grund-utrustning:

- ***1-2 Whiteboard***
- ***Antenn för Rakel (utsida vägg)***

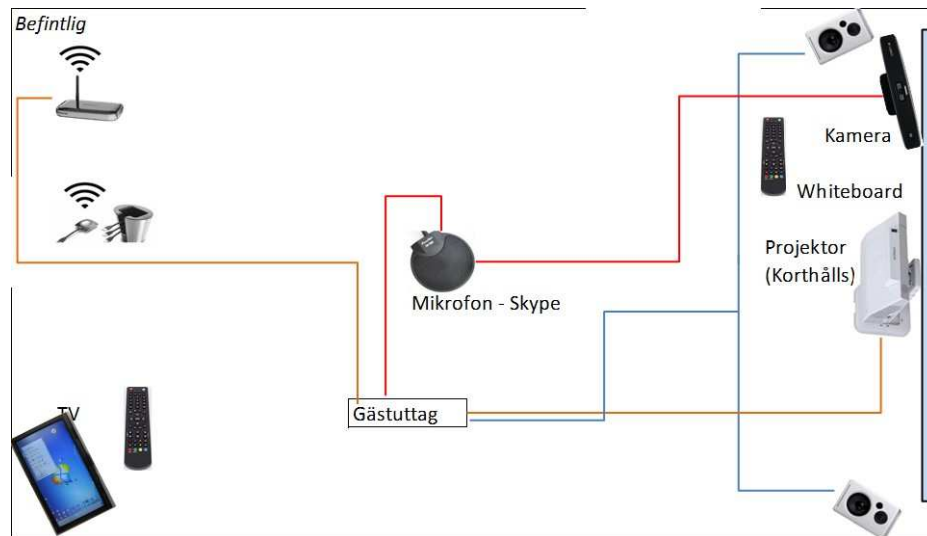
Lokalen bör kompletteras med följande teknik för bättre förmåga att dela och samverka för en gemensam lägesbild(kostnadsalternativen – se avsnitt 7):

- ***Interaktiv bildskärm - i för lokalen anpassad storlek (alt 1&3)***
- ***TV ca: 55"***
- ***Högtalare (aktiva)***
- ***HD-kamera samt mikrofoner för webbaserad videokonferens typ "Skype för företag"***
- ***Gemensamt styrsystem med manöverpanel typ Ipad för teknik enligt ovan (alt 3)***
- ***AV-skåp, inkl. PC/klient m.m. (alt 3)***

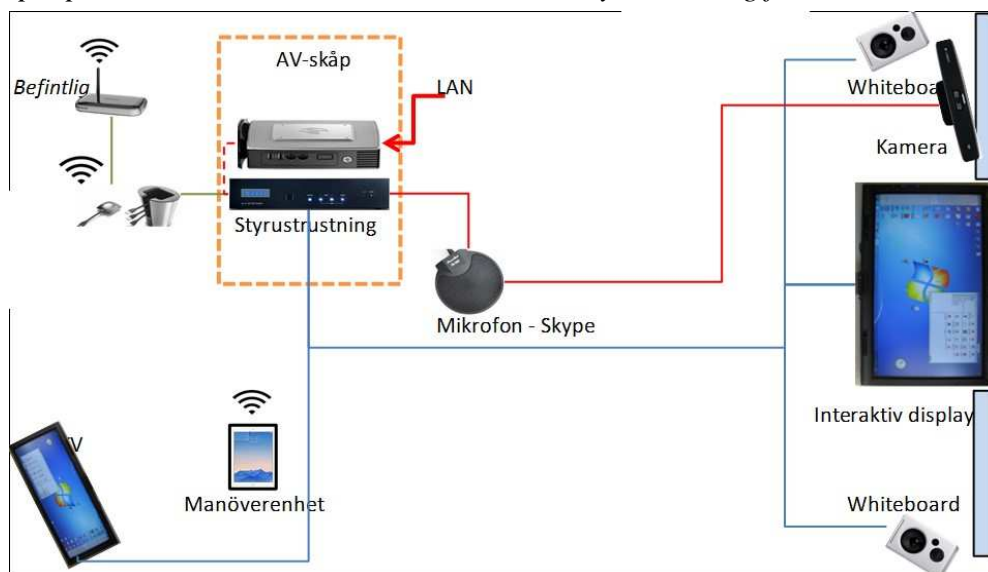
Exempel på teknik – alt 1; Interaktiv display/skärm

Exempel på teknik – alt 2; Korthållsprojektor

Exempel på teknik – alt 3; Interaktiv skärm samt styrutrustning för tekniken

Erforderlig utbildning av ovanstående AV-utrustning ska ingå och är bidragsberättigad.

3.1.3 Rum för informationsdelning

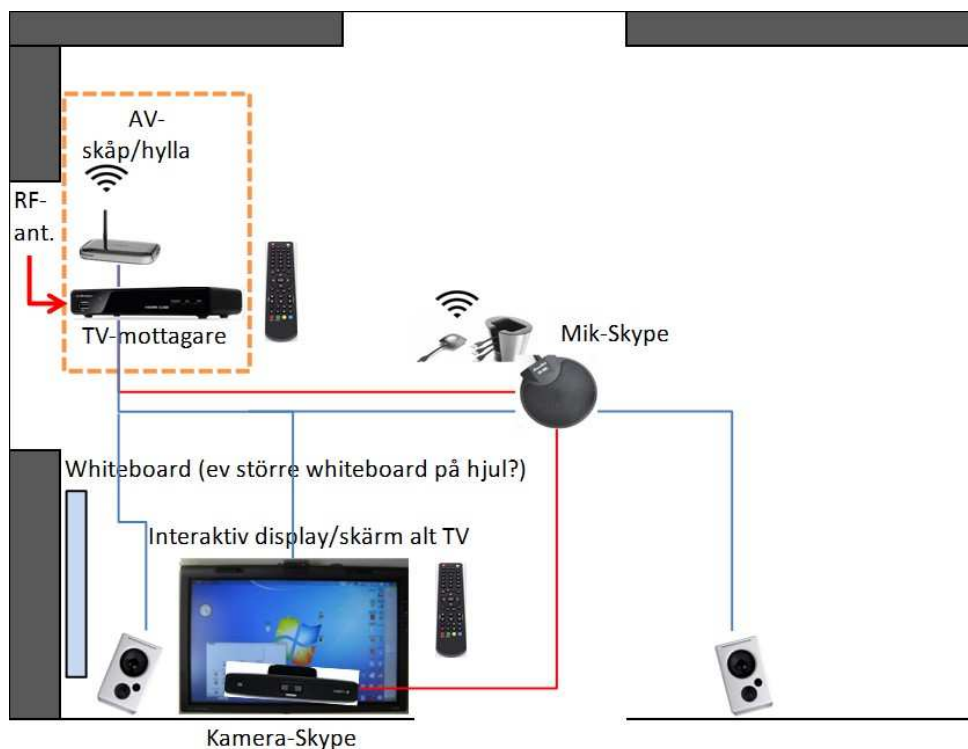
Åtgärderna avser att samla kommunikatörer och informationsflödet vid en störning och att ge ökade möjligheter till bl.a. omvärldsbevakning

För kriskommunikation - avses *Sturerummet* att användas. Lokalen kan inrymma kommunens kommunikatörer och anses lämplig för ändamålet. För att kunna fylla funktionen med informationsinhämtning och förmedling så bör lokalen utrustas med:

Sturerummet förses med:

- **Interaktiv skärm (och TV-mottagare), (alt Smart-TV)**
- **Högtalare (aktiva)**
- **(PC/Klient)**
- **Trådlös presentationsteknik, typ "Clickshare" för 2 anv.**
- **HD-kamera samt mikrofon för webbaserad videokonferens typ "Skype för företag"**
- **Ev AV-hylla/skåp**
- **Whiteboard (ev mobil större sådan)**
- **Ev komplettering av eluttag göras**

Exempel på teknik – Interaktiv skärm med TV-mottagare. Om Smart TV används så kan TV-mottagare slopas.

Erforderlig utbildning av ovanstående AV-utrustning ska ingå och är bidragsberättigad.

3.1.4 Rum för analysgrupp

Åtgärderna avser att utnyttja en verksamhetslokal för analys av en händelses utveckling i de fall funktionen innefattas i kommunens ledningsplan.

Ej aktuellt

3.1.5 Rum för upplysningscentral

Åtgärderna avser stärka möjligheterna till upplysningar och information till allmänheten vid en samhällsstörning.

Ej aktuellt

3.1.6 Reception, entré

Ej aktuellt

3.1.7 Tillträdesskydd

Kommunhuset och ledningsrummen kan avskiljas från allmänhet och media vid behov och aktuell hotbild.

Ev ska senare beslut tas för ombyggnation av reception och inkluderar även tillträdesskyddet. Detta utlämnas dock t.v. i detta åtgärdsförslag

Inga åtgärder

3.2 Radio - TV

Inga åtgärder

3.3 Rakel

Rum för beredningsgrupp saknar antenn för Rakelanslutning

Yttre antenn (yttrevägg) installeras för att kunna nyttjas av Rakel-mobil.

4 STRÖMFÖRSÖRJNING

Avser åtgärder för reservkraft som långvarigt ska kunna försörja kommunens ledning och de stödsystem som är en förutsättning för ledning.

4.1 Reservkraft kommunhuset

Kommunhuset har reservkraft som försörjer hela fastigheten

Inga åtgärder

5 IT OCH TELEFONI

Avser åtgärder för att ge centrala enheter i IT-systemet en säkrare fysisk miljö.

5.1 Primärhall för IT

IT-miljön har nyligen genomgått förstärkningsåtgärder i projekt tillsammans med MSB

Inga åtgärder

6 LARM OCH ÖVERVAKNING

Avser åtgärder för säker övervakning och avhjälpande av fel vid larm från prioriterade system.

6.1 Allmänt och centralanläggning

Ej aktuellt

7 KOSTNADER

Under denna rubrik redovisas kostnader för samtliga åtgärder som har föreslagits.

		ALT 1	Kostnad	Bidrag
3	LOKALER OCH KOMMUNIKATION			
3.1	Ledningslokaler			
3.1.2 - 3.1.7	Div uttag		12 000	6 000
3.1.2 - 3.1.7	Bygg			
3.1.2 - 3.1.7	AV-utrustning		223 000	111 500
3.2	Radio/TV			
3.3	Rakel		14 000	7 000
	Summa entreprenadkostnader		249 000	124 500
	Byggherrekostnader		10 000	5 000
	Oförutsett/Index		19 000	9 500
	Summa totalt (avrundat 1000 Tkr)		278 000	
	Summa prel statligt bidrag			139 000

		ALT 2	Kostnad	Bidrag
3	LOKALER OCH KOMMUNIKATION			
3.1	Ledningslokaler			
3.1.2 - 3.1.7	Div uttag		12 000	6 000
3.1.2 - 3.1.7	Bygg			
3.1.2 - 3.1.7	AV-utrustning		202 000	101 000
3.2	Radio/TV			
3.3	Rakel		14 000	7 000
	Summa entreprenadkostnader		228 000	114 000
	Byggherrekostnader		9 000	4 500
	Oförutsett/Index		18 000	9 000
	Summa totalt (avrundat 1000 Tkr)		255 000	
	Summa prel statligt bidrag			127 500

		ALT 3	Kostnad	Bidrag
3	LOKALER OCH KOMMUNIKATION			
3.1	Ledningslokaler			
3.1.2 - 3.1.7	Div uttag		12 000	6 000
3.1.2 - 3.1.7	Bygg			
3.1.2 - 3.1.7	AV-utrustning		342 000	171 000
3.2	Radio/TV			
3.3	Rakel		14 000	7 000
	Summa entreprenadkostnader		368 000	184 000
	Byggherrekostnader		13 000	6 500
	Oförutsett/Index		28 000	14 000
	Summa totalt (avrundat 1000 Tkr)		409 000	
	Summa prel statligt bidrag			204 500

8 KOMMENTAR

Här ovan framgår åtgärder med beräknade kostnader för de föreslagna åtgärderna. Dessa är möjliga att förändra beroende på vilken inriktning kommunen väljer i framtiden. Förslaget hanterar, i stort sett, endast teknik för samverkan och ledning och där det finns angivet några alternativ. Kravet är dock minst 2 visualiseringsytor i stabsrum samt att det i båda de namngivna lokalerna ska finnas möjlighet att följa marksänd TV och dessutom är utrustade med mikrofon och kamera (fast) för Skype.

Förslaget inkluderar **inte** en ev. framtida ombyggnation av reception inkl tillträdet. Skulle det infogas i detta projekt så är MSB beredd att lyssna på idéerna kring detta. Dock kommer MSB:s ekonomiska bidrag att maximeras enligt myndighetens schablon, f.n. 250 000 Kr i bidragsberättigade kostnader, dvs max 125 000 Kr i bidrag.

9 HUR GÅ VIDARE?

Detta åtgärdsförslag utgör ett underlag för beslut hos kommunen, där det kan beredas i vanlig ordning, dock högst i 2-3 år då förslaget innehåll ej kan sägas vara aktuellt. Om, och när, kommunen har beslutat för att investera de föreslagna åtgärderna, så gäller följande:

1. Skriv en *Ansökan om bidrag till kommunal ledningsplats* till MSB:s projektledare i ärendet. Ange i brödtexten att investeringsbeslutet bygger på MSB:s åtgärdsförslag, daterat XX-XX-XX. Ange också vilket/vilka år åtgärderna ska utföras.
2. MSB fattar det formella beslutet och tar sedan kontakt med Er för att ha ett s.k. **startmöte**, där myndigheten går igenom alla åtgärderna och sätter upp en tidsplan. Vid detta startmöte så har kommunen möjlighet att komma med ev. förändringar, diskutera tillval eller annat som behöver korrigeras. MSB går igenom de rekommendationer som finns när det gäller vissa av åtgärderna. MSB och våra konsulter fungerar sedan som "bollplank" igenom hela processen.
3. Kommunen kan nu starta eventuella upphandlingar och påbörja utförandet. Kostnads kalkylen innehåller en punkt "Byggherrekostnader", vilket är ett påslag som ska täcka kostnader som kan gälla projekteringskostnader, bygglov, ev inhyrd projektledare, egen tid (schablon) m.m. Fortlöpande uppföljning av kostnader sker, exempelvis genom bifogad redovisningsmall.
4. Då åtgärderna är utförda, entreprenadbesiktade och där erforderliga protokoll finns till hands så utför MSB en **ersättningsbesiktning**, där alla åtgärder kontrolleras. Kostnaderna redovisas och fakturor ska kunna verifieras. Därefter sker slutreglering av bidrag.